

SLOVENSKI NAROD.

Načina vsak dan srečer izvzemši nedelje in praznike ter velja po počti prejemam na avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 5 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K, kdo hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko sele leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljavate naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petekostopne peti-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvoli frankovati. — Rekopi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knaflovič ulici št. 5. — Upravljalstvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezno številko po 10 h.

Upravljalstva telefon št. 85.

Pravice tudi nam!

Štirinajstdnevna vojska med vladom in med Nemci je končana. Vlada je Nemcem obljubila kar so zahtevali — Čehe pa je tudi pomirila. Najbrž je ministrski predsednik Beck zoper operiral s svojo častno besedo, kakor pri slovenski šoli v Trstu, ki je vzlič tej častni besedi še vedno ni.

V prvi vrsti se je šlo pri tem mru za nemško uradništvo na Češkem. Nemci se pritožujejo, da se število nemških uradnikov na Češkem vse bolj krči in da se razmerno množi število čeških uradnikov tudi v manjših krajih.

Vlada je v tej zadevi objavila v uradnem listu dunajskem obširno posmilo, v katerem nas zanima posebno ena stvar, ker je tudi za nas važna.

V svojem pojasnilu v uradnem listu pripoznava vlada izrecno, da imajo Nemci na Češkem pravico zahtevati percentualnemu razmerju nemškega prebivalstva primerno število nemških uradnikov v vsi javni upravi.

To stališče je gotovo pravično in zato mu tudi nihče ne ugovarja.

Kar velja za Nemce na Češkem, mora pa veljati tudi za druge narode. Pravica je samo ena. Kar je pravično na Češkem, mora biti pravično tudi na Slovenskem.

Toda v državi neverjetnosti, kakor imenujejo Avstrijo porogljivi kritiki, ji mogiča tudi ta neverjetnost, da se principi za eno deželo proglašajo kot pravični, za drugo deželo pa kot krivični.

Tista vlada, ki priznava pravicalno, da imajo Nemci na Češkem pravico do svojemu številu primernega zastopstva v uradništvu vse javne uprave, neče nikdar tega principa uresničiti na Slovenskem, marveč dela z vsemi silami na to, da iztrebi slovenski element med uradništvom ter da nastavlja v slovenskih krajih nemške uradnike.

Tudi Slovene stojimo na stališču, da nam gredo slovenski uradniki v slovenskih krajih. Kar je prav za Nemce, mora biti prav tudi za Slovence. A dočim skrbi vlada za Nemce kolikor pač more, kolikor ima pač na Češkem nemških uradnikov na razpolaganje, dela nam krivico

kjer je prilika in odbija in zapostavlja Slovence tudi tedaj, kadar jih ima in bi jih lahko nastavila.

Tega ne vidimo samo na Štajerskem in na Koroškem, nego tudi na Kranjskem. Tu se importirajo tuji uradniki nemške narodnosti kar nasilno in se slovensko uradništvo zatira in zapostavlja ter se sistematično odbija slovenski uradniški naraščaj, kakor priča znano poročilo deželnega predsednika barona Schwarza na osrednjem vladu v zadevi nastavljanja nemških praktikantov pri politični upravi na Kranjskem.

To so nezgodne razmere, ki so dandanes mogoče samo vsled tega, ker ima slovenski narod toliko klerikalnih poslanec, ki kot pravi izdajalec svojega naroda sami preganjajo slovensko uradništvo in napeljavajo vodo na nemški mlini. Slovensko ljudstvo, ki pa s klerikalnimi usurpatoriji narodnih mandatov nima nicesar opraviti, zahteva slovenskih uradnikov in bo vse odločnejše in prezobzirneje zahtevalo: Pravice tudi nam!

Državni zbor.

Dunaj, 9. julija. Poslaneč Röblek je interpeliral ministra notranjih del zaradi izvajajočega nastopanja državnih uradnikov proti slovenskemu prebivalstvu povodom turnarske slavnosti v Slov. Gradeu; isti poslaneč je vprašal finančnega ministra, kaj je z nabavo dvoježičnih napisov in pečatov pri davkariji v Slovenskem Gradeu. — Poslaneč Hooč var je interpeliral trgovinskega ministra zaradi poštne ambulance na železniški progi Zidani most-Zagreb. Potem je posl. Hajn utemeljeval nujni predlog socialnih demokratov o jezikovnih razmerah na Češkem in v Galiciji. Justični minister Klein je izjavil, da se niso izdala zaupna navodila državnopravniškim ali političnim oblastim, naj bi postrike tiskovno-policijsko prakso proti češkemu časopisu. Isto velja tudi za Galicijo. Vlada priznava vrčnost v pomen časopisa ter nima namena, omejjevati protipostavno svobodo tiska. Pri glasovanju je bila nujnost odklonjena, nakar se je začelo razpravljati o nujnem predlogu poslaneča Daszyńskiego in zaradi gradnje kanala od Donave do Odre. Pri glasovanju se je pokazala čudna razcepjenost. Nemški

agrari in krčanski socialisti so glasovali proti, češ, da bi se kanal ne rentiral. Vkljub temu pa je dobil predlog lo slučajno 12 glasov nad potreben dvetretjinsko večino. Poljski in češki agrari so glasovali za predlog. Dasi je po glasovanju zaklical poslaneča Wolf: »Kanal se vendar ne bo gradil! moral se bo vladar ukločiti dvetretjinski večini ter kmalu pričeti s predpripričavami. Zbornica je namreč sprejela nato z veliko večino predlog poslaneča Daszyńskiego, ki poziva vladu, naj pripravi vse potrebno, da se kanal Dunaj - Krakov začne graditi že prihodnje leto. — Jutri bo zopet seja. Resiti je še dva nujna predloga, nakar še prestopek zbornica na dnevni red.

Nove koncesije Nemcem.

Dunaj, 9. julija. Baron Beck je sklenil z nemškimi poslanci kraljevsko kupčijo na račun Slovanov. Kakor poroča »Neue Freie Presse« je vladu dovolila Nemcem za to, da so nemški poslanci iz Češke umaknili svoje nujne predlage, sledete koncesije: 1. Imenovanje sodnikov na Češkem se izvrši po želji Nemcev. 2. V državni proračun se postavi znesek za ustanovitev okrožnega sodišča v Trutnovem. 3. Pri podprtavljenju severne železnice se sprejme znana nemška klavzula glede imenovanja uradnikov. 4. Uradniške službe na Češkem se izpolnijo sporazumno z nemškimi voditelji. 5. Nemci dobre pri poštnem ravnateljstvu v Pragi mesto podravnatelja, katera služba se nalaže zato ustanovi.

Državna podpora vsled ujm prizadetim.

Dunaj, 9. julija. Odsek za podporo vsled ujm prizadetim krajem je razpravljal danes o celi vrsti nujnih predlogov glede podpor. Vsi nujni predlogi se izročajo vladu v upoštevanje, oziroma v nadaljnjo preiskovanje. Vladi se naroča, naj predloži parlamentu zakonski načrt o obveznem zavarovanju proti požarom, in sicer za vsako kronovino posebej. Vlada se naprosi, naj čimprejje predloži poročilo o obstoječih privatnih in javnih zavarovalnicah za slučaj požara, toče, živinske kuge, nezgod itd. ter pove pri vsaki zavarovalnici, kako je poslovala v zadnjih desetih letih.

Nadalje najdemo v zgodovini, da so slovenski plemiči dobili od frankovskih vladarjev posestva po celiem Koroškem in celo na Gornje Avstrijskem. Tako je dobil neki Vitogoj posestvo ob Aniži, Ljubisko na Gorenjem Avstrijskem, Svetopolk ob Krki, Negomir v Žvirčah, Tešina bližu Št. Vida. Da je bila v 10. stoletju tudi Gornja Koroška, aka ne slovenska, pa vsaj mešana dežela, dokazujejo lepa slovenska imena v raznih listinah, kjer so bili Slovenci za priče, tako v brižinskih listinah Vladimir Svetuš, v Gornji Beli Tihomir, Gostibl, Gostisa, Radogost, Kasné, Živina, Ljutica; pri Sv. Andražu v Labodski dolini: Zverko, Črnika, Dražožit, Blagica. V bratovščino v Solnogradu so se v začetku pokristjanjenja vpisali slediči Slovenci in Slovence iz Gorotana: Vitogoj, Radovin, Kosan, Možic, Dobromisl, Nebojša, Dragovan, Gojmir, Dobrožit, Višemir, Ljubota, Lepa, Tihomira, Pribila, Mirica itd.

Kdaj se je začelo ustoličenje koroskih vojvod?

Zgodovinarji, med njimi v prvi vrsti Megiser, navajajo leto 790, za začetek slovenskih obredov pri ustoličenju vojvod. Megiser namreč poveduje, da je koroski vojvoda Hugo — des Fränkischen gebüts — priredil leto 790. veliko pojedino ter povabil preproste podložnike (servos) in plemiče (dominantes eorum). Nižje sloje, to je kmetje je posadil pri mizi na prvo mesto, plemiče pa na zadnjem koncu. Kmetje so dobili

Zboljšanje plač poduradnikom in slugam.

Dunaj, 9. julija. Tozadevni zakonski načrt finančnega ministra določa sledeče plače: V 1. plačilni stopnji za poduradnike 1000 K, za sluge 900 K, v 2. stopnji za poduradnike 1080 K, za sluge 970 K, v 3. stopnji 1160 K in 1040 K, v 4. stopnji 1240 in 1110, v 5. stopnji 1320 in 1180, v 6. stopnji 1400 in 1250, v 7. stopnji 1480 in 1320, v 8. stopnji 1560 in 1390, v 9. stopnji 1640 in 1460, v 10. stopnji 1720 in 1530 in v 11. stopnji 1800 in 1600 K. Pomakniti v višjo stopnjo se zgodi vsaka tri leta. V najvišji stopnji imajo pravico tudi do dveh službenih doklad po 100 K, in sicer po vsakem četrtem službenem letu v tej službeni stopnji. Druge pristojbine se urede naredbenim potom. Službeni dokladi za posobje v javni varnostni službi se določijo: po 3. službenem letu 80 K, po 6. letu 160, po 9. letu 240, po 12. letu 320, po 16. letu 400, po 20. letu 500 in po 25. letu 600 K. — Razen tega izboljšanja obeta predloga se nadaljnje materialne ugodnosti naredbenim potom, in sicer: poštarni se urede plače sorazmerno z dohodki državnih uradnikov treh nižjih razredov; poštarni se določi v pravnik in se zvišajo brzjavne doklade in dostavnine; poštarni ofijantom se izboljša napredovanje in deloma tudi dohodki; istotako poštarnim oficijantjam; poštarni se zviša odškodnina. Tudi finančni stražnikom in kanceljskim oficijantom se obeta izboljšanje. Enake ugodnosti dobre uslužbeni državnih železnic.

Bolgarija in Srbija.

Rim, 9. julija. Dopisnik »Tribune« je imel razgovor z bolgarskim ministrom notranjih del Tacevom, ki je rekel: »Bulgarija je v velikim zaupanjem pričakovala reforme velesil. Reforme so se razbile, bolgarsko prebivalstvo Macedonije je izročeno turški samovoljni in grozovitosti, a Turkom pomagajo Šrbi in Grki. Bulgarija je izgubila vse zaupanje v dobro voljo velesil. Ker pa je Srbija na sedanjih razmerah v Macedoniji najbolj prizadeta, se ne sme nihče čuditi, ako bo bolgarska nevolja proti Srbiji prisilila bolgarsko vlado k najstrožjim odredbam, da celo k napovedanju vojske.«

Ursprung dieser sonderbaren huldigung wurzelt im grauen alterthum.

Dasi nimamo direktnih zgodovinskih dokazov, vendar je skoraj brezdvomno, da so se že prvi slovenski knezi za bavarske vlade ustanavljali na staroslovni način. Vsekakor so bili že knezi Borut, Karat, Hotimir in Vladuh svobodno izvoljeni in svečano ustoličeni ali v Krnskem gradu ali pa v Blatogradu, ki sta bila takrat glavna utrjena gradova na Gorotanskem. To potrjuje tudi kront Otokar, ki piše, da so bili ti prvi slovenski knezi ustoličeni ritus gentis. Istotako je tudi dr. Lieve uverjen, da je bil obred ustoličenja v veljavi že v sredi 8. stoletja — a v tej dobi so tudi vladali imenovani slovenski knezi. Prvi nemški knezi, ki se je podvrgel obredom, je bil vojvoda Arnulf (879.), ki je bil rojen v Blatogradu, se nazival karantanški vojvoda ter se je sploh čutil Gorotanca; svojemu nezakonskemu sinu, ki mu je podelil okrožje Breže, je dal slovensko ime Svetopolk (Zwentiboch). Staro slovensko pravno pa je razvidno tudi iz pisma, ki so ga pisali slovenski veljaki na bavarski dvor ter prosili, naj jim pošljejo domov Hotimirja, da si ga napravijo za kneza. Kakor bomo videли pozneje, so tudi Habsburžani priznavali Koroski slovenski značaj ter so dalje časa tudi spoštovali narodne slovenske običaje pri ustoličenju.

Opis knežjega kamma in vojvodskega prestola.

Priči nekdanje slovenske slave v Gorotanu sta nam še ohranjeni.

Kriza v Srbiji.

Belgrad, 9. julija. Kralj je Velimirović vendar pregovoril, da še obdrži mandat glede sestave ministarstva. Milovanović je priporočil kralju, naj se sestavi koalicjsko ministarstvo, ki naj reši proračun brez apanjače, nadalje trgovinsko pogodbou z Avstro-Ogrsko ter izvede nove volitve. Kompromisna pogajanja med Mlado- in Staroradikalci so se zopet pričela ter je upati, da se do prihodnjega torka dožene uspeh. Cela dežela je že vznemirjena, ker toličko časa ni konca krize.

Vojaški punt v macedoniji.

Carigrad, 9. julija. V Kastoriji je cela vojaška posadka 200 mož pod vodstvom svojih častnikov napadla vojaško skladisčo ter razdelila orožje med mohamedansko prebivalstvo. Puntarji so baje v zvezi z Mladoturki. Poveljnik v Mitrovici, general Šemzi paša, je takoj odrinil v Kastorijo s širimi bataljonimi vojakov, a kakor znano, ga je neki vojak v Bitolju ustrelil. Tudi v Drinopolju so bile velike vojaške demonstracije.

Pomanjkljivosti pri angleškem vojnem brodovju.

London, 9. julija. Vrhovni poveljnik angleške vojne mornarice, lord Beresford, je postal podrejenim admiralom ostro spomenico, v kateri izjavlja, da je angleško vojno brodovje tako pomanjkljivo, da ne more z njim jamčiti za varnost Anglike pred tujim napadom. Spomenica je zbulila veliko senzacijo, ker se je do sedaj smatralo angleško brodovje za prvo v Evropi.

Občni zbor „Glasbene Matice.“

Ob navzočnosti kakih 30 članov je bil snoči v hiši »Glasbene Matice« letosnji redni občni zbor. Otvoril ga je predsednik g. prof. Štritolf z iskrenim pozdravom ter nato v glavnih potezah označil delovanje in društveno stanje. Nabiranje v pokritje deficita se je z vso vnemo nadaljevalo, tako da je bilo do 13. ju-

LISTEK.

Ustoličenje koroskih vojvod.

(Kulturozgodovinske črtice s posebnim ozirom na pravni in gospodarski pomen za Slovence. Sestavil A. B.)

(Dalej.)

Prvotno Slovenci niso poznali razlike med seboj. Vsi so bili svobodni, vso imeli enake pravice. Šele v teku časa vsled stike s tuje so tudi pri Slovencih nastali razni stanovi. Schwabenspiegel piše: »Sie sehen auch einkain adel noch gewalt an wan hiderbkait und warhaint.« Da so imeli poznejše čase tudi Slovenci plemstvo, to dokazujejo razni zgodovinski viri. Delili so se v tri razrede: 1. plemiči (nobiles, primi), 2. svobodne (ingenii) in 3. nesvobodne (servi, mancipia). Tudi sužnje so dobili, kakor drugi narodi, in sicer so si privedli sužnje iz vojen, a svojim sužnjem so določili dobo, ko so lahko postali prosti ter se vrnili domov. Slovenski plemič je bil Samo, dasi bi radi nekateri zgodovinarji dokazali, da je bil frankovskega rodu. Ta znotrja je nastala, ker se je Samo izuril v trgovstvu v inozemstvu. Megiser ga je imenoval »aus einem gar alten Windischen Geschlecht«. Odpolaneč naroda mu je ponudil vojvodstvo »im Namen des gantzen Windischen Adels und gemeinen Manns.«

Knežji kamen — tudi kmečki prestol imenovan — ki je stal prvotno blizu cerkve sv. Petra pod Krnskim gradom, je shranjen v deželnem muzeju v Celovecu. Kamen ni bil izklesan v ta namen, temveč je le odločiljeni spodnji del rimsко-jonskega stebara, a koroški grb so vsekakor vanj še pozneje. Kamen je nekaj nad pol

nija t. l. nabranih 14.037 K 6 vin. in da torej manjka še 1425 K 49 vin., da bo ves deficit pokrit. Govornik izreka zahvalo vsem prispevateljem za naklonjenost. Njih imena bodo blestela poznam rodovom med rešitelji »Glasbene Matice«. Društveno delovanje v preteklem letu ni zaostajalo za onim drugih let, pač pa še napreduvalo. V glasbeni šoli je narašlo število učencev, upeljali so se novi predmeti, nastavili se novi učitelji. Gojencje je bilo 533, torej 141 več od prejšnjega leta. Upeljal se je pouk v klarinetu ter pouk za zborovo petje odraslih pevk in pevcev. Delovalo je letos na zavodu 12 glasbenih moči, lani le 9. Poseben napredok je, da sta dva učenca kompozicijske šole napravila velik trio za klavir in čelo. »Glasbena Matica« stopa na poti proti konservatoriju, kar bodi čimprej med Jugoslovani. Slovenci postanemo s tem nekaki drugi Čehi. Drugi važen napredok »Matic« je, da se snuje velik lasten koncertni orkester, ki bo pričel delovati s 15. septembrom. Z njim bo mogoče uprizorjanje simfoničnih koncertov in ljudskih skladb. Izmed koncertov je oni v Zagrebu poživil glasbeno življenje med Hrvati. Umetniški in moralni uspeh na glasbenem polju je zasnovati v tem, da se je na dvakratni poziv »Matic« vposlalo 83 novih skladb, med katerimi so najboljše naših domačih skladateljev. Začele so se snovati podružnice »Glasbene Matice«. Pevsko in glasbeno društvo v Gorici je že podružnica, »Matica« pa je v dogovoru z Idrijo, Kranjem, Celjem in Mariborom za tako ustanovitev. »Matica« postane tako središče glasbenega razvoja med Slovenci. Govornik izreka zahvalo blagajniku in tajniku, ki imata za najlepši red v notranji upravi društva največje zasluge.

Razburkano politično življenje je hotelo poseči tudi v »Glasbenu Matic«. Govornik izjavlja, da je »Matica« glasben kulturen zavod čisto nestranski.

Pretkelo društveno leto so umrli trije ustanovniki, Emil Guttmann, Fran Kollmann in Viljem Polak ter trije redni članji. V znak sožalja so se zborovalci vzdignili s sedežev.

Predsednik izreka nato zahvalo onim, ki so podpirali »Matic« z rednimi letnimi podporami, in sicer »Kmetski posojilnici« na Vrhniku, ki je dala 100 K, »Obrotnemu pomožnemu društvu v Ljubljani«, ki je dalo 20 K, posojilnici v Brežicah, (dala 30 K), »Kreditni banki v Ljubljani« (dala 100 K), posojilnici v Žužemberku (dala 50), posojilnici v Ribnici (dala 50 K), šentjakobski posojilnici v Rožu (dala 20 K), »Glavni slovenski posojilnici v Ljubljani« (dala 100 K), »Kmetski posojilnici v Ljubljani« (dala 100 K), posojilnici v Logatcu (dala 50 K), »Splošnemu kreditnemu društvu v Ljubljani« (dala 30 K). Govornik sezahvaljuje članom za složno delovanje ter članom pevskega zborna v odboru.

Nato je poročal o delovanju »Glasbene Matice« v podrobno tajnik g. Šebenik.

Iz odbora so se ustanovili odseki, in sicer artistični, sanacijski, odsek za evidenco in nabavo novih članov, odsek za upravo pokojninskega zaklada, šolski odsek in finančni odsek.

Odborovih sej je bilo 16, bil je en izreden občni zbor. Število vlog podanih na poslovni zapisnik znaša, 1096.

»Matica« je izdala muzikalije za leto 1906./07. Muzikalije za leto 1907./08. so se deloma že poslale v tisk. Od 83 vsled razpisa nagrad poslanih skladb se jih je nagrađilo 7 s skupno vsto 370 K.

Pouk v glasbeni šoli je trajal od 18. septembra 1907 do 4. julija 1908. 4. in 13. junija sta bili dve javni produkiji 21 gojencev. Učeni uspehi so ostali na tako častni višini kot prejšnja leta.

Pretkelo društveno leto je prevezla »Matica« 4krat aranžma, da so priredili v Ljubljani naslednji slovenski umetniki svoje koncerne: sestovnoznan umetnik na gosli Jarosl. Kocian, komorni virtuoze Fran Onđiček, ruski umetnici Vera in Nadežda Černjecka in »Pevska zveza moravskih učiteljev«. Kot svoja koncerta je priredila »Matica« spominški večer Simona Gregoriča na korist njega spomeniku dvakrat, tretji koncert je bil pa v Zagrebu.

Pevski zbor »Matic« je štel 87 članov ženskega in 68 članov moškega zborna. Imel je 58 pевских skupin za ženski in 74 za moški zbor.

Državne podpore je dobila »Matica« 3000 K, deželne 2400 K, mestne 3000 K, »Kranjska hranilnica« je darovala 400 K, g. Robert Kollmann 500 K.

Vseh članov »Matic« je bilo 689, in sicer 11 častnih (7 živih), 75 ustanovnikov (48 živih). Ljubljanski rednih članov je 316, zunanjih pa 256.

Poročevalce je končal s prošnjo, da naj »Glasbenu Matic« podpira

država, vsi merodajni faktorji in vsa slovenska javnost.

Poročilo se je sprejelo z odobravanjem.

Blagajniško poročilo je podal blagajnik g. R o z m a n .

Vseh dohodkov je bilo od 1. julija 1907 do 1. julija 1908 60.905 K 37 vin., med njimi je bilo ukovine 12.200 K, rednih podpor 7500 K, daril in volil 1750 K, od društvenih hiš 2600 K, od koncertov 6346 K. Vseh rednih dohodkov je bilo 34.636 kron 29 vin. Med stroški je omneniti: 11.800 K za redne učitelje, 3400 K za izredne, 2913 K za muzikalije, 2485 kron za društvene hiše, 5633 K 63 v. za koncerte, 2130 K za amortizacijo dolga. Vseh rednih stroškov je bilo 35.850 K 37 vin. Vsi stroški znašajo ravno toliko kot dohodki, ker se ves denar vedno sproti naloži plodonosno. V hranilnici je 6880 K. »Matica« je dolžna mestni hranilnici še 40.768 K.

Preglednik g. C o l n a r je izjavil, da sta našla z g. Splichalom vse knjige in račune v najlepšem redu, zato se je podelil blagajniku absolutnemu.

Proračun izkazuje 33.650 K dohodkov in 51.480 K stroškov, torej 17.830 K primanjkljaja, ki se upa pokriti s prebitkom lanskoga leta v znesku 6880 K, z državno podporo 3000 K za leto 1908, s 1000 K, kolikor bo več nesla ukovina, kot je preliminirano. Ostalih 5–6000 K se po krije z državno podporo za prihodnje leto in izrednimi dohodki.

Proračun se je odobril.

Volitve so se vrstile vse z vzklikom in so bili soglasno izvoljeni: za predsednika g. S t r i t o f (ploskanje), v odbor pa dogovorjena kompromisna lista gospodje: dr. Janko Bezjak, dr. Fran Detela, Mirko Gruden, Anton Jeršinović, Lašović, Fran Milenški, Stanko Premerl, dr. Ravnihar, Fran Rozman, dr. Rudéž, pater Hugo Lin Sattner, Dragotin Šebenik in Alojzij Žebre. Preglednika računov sta gg. Colnar in Splichal.

Pri slučajnostih je g. cesarski svetnik Franke izreklo zahvalo in priznanje dosedanju vodstvu in želel, da bi »Matica« gojila ljudske koncerne, kateri želji je pritrdir g. koncertni vodja Hubad, da bo to idejo vedno izvrševal.

Z zahvalo predsednikovo za udeležbo je bilo zborovanje končano.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 10. julija.

— Vseslovenski kongres v Pragi. Klub klerikalnih državnih poslanec je sklenil, da se ne udeleži vseslovenskega kongresa v Pragi. Kot vror navaja klub, »da se je, v kolikor se tiče zastopstva slovenskega ljudstva, dalo vseslovenski prireditvi že izpočetka izrečeno strankarsko – politični značaj.« To se pravi, ker ima župan Hribar pri slovenskih državnih poslancev več ugleda in zaupanja, kakor ves klerikalni klub, ker so slovenski poslanci voliči Hribarja, da je šel s Kramarem in Hlibovickim v Petrograd in v Varšavo, ne pa kakega člena klerikalnega kluba, zato se klerikale kujajo. Pa to je le izgovor. Pravi vzrok je ta, da se klerikale boje zame pri vladni in pri svojih nemških zaveznikih. Vlada se boji kongresa, kakor se boji vsake najmanjše stvarice, ki bliža Slovane in zamore utrditi in poglobiti slovensko vajenost. Še bolj se tega boje Nemci. In samo da bi vladna ne bila huda in da bi se Nemci ne jezili, zato ne pojdejo klerikale v Prago. Klerikalem je več na tem, da vlove od vlade in od Nemcev kako drobtinico v svojo bisago, kakor na vsem Slovanstvu. Sicer pa je čisto prav, da ne gredo v Prago. Iskati tam itak nimajo nič, saj so rimska in brezdomovinska stranka, ne pa slovenska, in zastopniki slovenskega ljudstva so ravno tako malo, kakor so bili Khuen-Hédervaryjevi madžaroni zastopniki hrvatskega ljudstva.

— Kmetijski družbi kranjski je »Slovenec« sinoči spisal – partelist. Kot zgodovinski dan njene smrti je določil 9. julij 1908, dan včerajšnjega obč. zabora. Kaj mu pravzaprav ni všeč, je skoro neumljivo; povedal ni, zakaj je izreklo to kruto sodbo. No, za zdaj to tudi še nikogar ne zanima, kajti doslej se še ni nobeden v odboru sedečih klerikalcev zmenil za to, da bi iz »Slovenčeve« napovedi izvajal konsekvenče.

— Celjski Jožefinci in slovenski dijaki. Piše se nam: V ravnokar minomeški šolskem letu so imeli Lazarišti pri Sv. Jožefu nad Celjem – znani misijonarji – natančen sestav na m slovenskih dijakov celjskih glede njihovega političnega (?) naziranja, to je če so bili klerikalni ali pa – liberalci. Odkod so dobili tozadnji podatkov, nam pač ni treba še posebej omneniti. Zadnja pravda prof. Fon-Cestnik contra uredniko

ma Lesničar-Spindler je spravila v javnost marsikaj, nad čimer je bila doslej razgrnjena tajnostna tmina.

— Ako je torej prisel ubog dijak prosit koščka kruha k Jožefincem, se je najprej pogledalo v »indeks«; če je bil tu prosilec označen kot »liberalce«, odpodilo se ga je, češ, za ljudi takega kalibra ni kruha! Je li takoj ravnanje kristjansko? – Seve po nazorih Fonovih in Cestnikovih – čeravno je smešno pri dijakih že iskati političnih struj, – je bilo to prav. To sta ona dva vzgojitelja, ki pri svojih učencih ne trpita, da bi kateri s a m tudi kaj – m i s l i l , ki vsak bolj prost vzlet pri dijaku kar proglaša kot greh, sāma pa politiko nosita med mladino... Kaj bode vzraslo iz te gonje? Kam pridemo s tako s t r a n k a r s k o pedagogiko?

— Ni-li skrajno žalostno, da se lačnemu revku odreče betvica kruha le zato, ker ga je kak klerikalec iz bogosigavedi kakšnih vzrokov ovadil za

– liberalca, čeravno revšče samou o smislu te besede niti pojma nima!!!

— Pravice javnosti je dobila Šulferajnska šola v Spodnji Šiški. Kakor znamo, je ta šola pred vsem namenjena za ponemčevanje slovenskih otrok in zdaj bo ta lov nanje še večji. Šišenski nemškutarji, ki imajo, kadar se jim gre za lastno korist, polna usta zatrjevanja, kakšni narodnjaki da so, bodo seveda še z večjim veseljem posiljali svoje otroke v to šolo. Izjavljamo, da bomo tiste »narodnjake« brez ozira objavili.

— »Slovenec« piše o velikem porazu in blamaži »Prosvete« v Dobrljeh ob priliklji otvoritve javne ljudske knjižnice. Mi želimo »Prosveti« mnogo takih blamaž, ne vemo pa, če bi bili klerikalec s tem zadovoljni. O zmožnostih novomeških abiturientov ne dvomi najbrž niti črnomeljski župnik. Čestitamo mladim narodnjakom!

— »Dom in Svet« pohujšljiv. Župnik Pešarje je baje hujskal ljudi, da naj ne hodijo v dobljiško javno ljudsko knjižnico po knjige, češ, da so pohujšljive. V knjižnici je namreč več — »Dom in Svetov«.

— Klerikalnega »Slovenskega Gospodarja« brani pred sodiščem kot najet zagovornik nemški odvetnik dr. Haas.

— Zrelosti izpit na e. kr. ženskem učiteljišču v Ljubljani so se vrstile pod predsedstvom dež. šolskega nadzornika Fr. Leveca od 22. junija do 8. julija. Izpit se je udeležilo 42 gojenk IV. letnika in 27 privatistinj. Za šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom so naredile izpit a) gojenke IV. letnika: Dernovšek Marija iz Trbovelj, Fajdiga Melanija iz Novega mesta, Gottlob Renée iz Ljubljane (z odliko), Grilje Marija iz Dvorske vasi pri Mošnjah, Grošelj Frančiška iz Ljubljane, Hiršman Marija iz Ljubljane, Hrast Ivana iz Ljubljane, Hubert Serafina iz Kranja, Jaklič Antonija iz Kranja, Kavčič Danica iz Ljubljane (z odliko), Kermavner Ana iz Št. Vida pri Ljubljani (z odliko), Kersnik Marija z Brda, Klun Nežika iz Otavice, Kramar Angela iz Metlike (z odliko), Lekskovar Kristina iz Starih Slemen na Stajerskem, pl. Lukane Elza iz Ljubljane, Maver Frančiška iz Grobišč, Pichler Roza iz Novega mesta, Pištar Jožeta z Vrhnik (z odliko), Ristrovček Pristovšek Marija iz Vojnika (z odliko), Rakovec Jožeta iz Begunj, Randl Antonija iz Ljubljane, Rogl Stanislava iz Kamnika, Sakotnik Angela iz Celovca (z odliko), Sever Amalija iz Fare pri Kostelu, Smolik Marija iz Ljubljane (z odliko), Somrak Ana iz Velikih Lašč (z odliko), Spetzler Miroslava iz Boštanja (z odliko), Sterlekar Jožeta iz Ljubljane, Šerbec Antonija iz Rajhenburga, Šlamberger Ana iz Ljutomerja (z odliko), Šusteršič Frančiška z Lancovega (z odliko), Uršič Viktorija iz Poddrage, Vidmar Bogomila iz Ljubljane, Vilhar Pavla iz Prestranca (z odliko), pl. Vorbeck Erika iz Hrastnika, Zavasnik Pavla iz Ljubljane, Ženko Pavla iz Ljubljane; b) privatistinje: Ažman Gabrijela iz Logateca, Božič Apolonija iz Kališ pri Selcih, Einspieler Marija iz Kranja, Hočvar Pavla z Dunaja, Jager Jožefa iz Ljubljane, Juvančič Alojzija iz Loke pri Zidanem mostu, Kunej Angelica iz Št. Jurja ob Južni železnici, Munda Ivana iz Marenberga, Peve Vilibalda iz Doba, Potočnik Helena iz Koroške Bele, Sikošek Terezija iz Podseده, Sinkovič Danica iz Trsta (z odliko), Sirnik Marija iz Oseka v Slavoniji, Sušnik Marija iz Škofje Loke, Solar Jerica iz Kališ pri Selcih. — Zmazek Marija iz Sv. Križa pri Ljutomeru za šole s slovenskim učnim jezikom. Ponavljalni izpit iz enega predmeta v jesenskem roku se je dovolil 13 izpravšenkam, med temi 4 gojenk IV. letnika. Za 1 leto so bili reprobirani dve privatistinji. Včeraj, 9. julija so se pričeli zrelosti izpit na moškem učiteljišču.

— Mastro na gorški realki so napravili sledči Slovenci: Robert Dekleva, Bazilij Jeras, Josip

Rudež, vsi iz Gorice, Rihard Lon-

čar iz Tržiča na Gorenjskem in Leopold Gruden iz Nabrežine.

— Iz šolske službe. Ljudskošolski učitelj g. Alojzij Novak v Kranju je potren za učitelja na obrtnih nadaljevalnih šolah.

— Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala ženska podružnica na Vrhnički dvakratno pokroviteljino, kar se je priznalo odobrilo v zadnjem vodstveni seji. To poročilo iz vodstvene seje je pomotoma izstalo. — Naši družbi je darovala rodoljubna gospa Josipina Jare iz Medvod 12 letnikovista »Illyrisches Blatt« in sicer od 1. 1836. do 1. 1847. in. Te knjige so naprodaj, oglašiti se je za nje v državni pisarni, »Narodni dom« v Ljubljani. Častiti gospode Jarčevi iskrena zahvala za lepi dar. — G. Miloš Štefanovič je postal nekaj prav dobrih knjih za ljudsko knjižnico. Umestno bi toraj bilo, da bi se na takih poslopijih postavili strelovodi – posebno pa na cerkev; kajti če se kaj prijeti, bo le ubogi kmet trpel.

— Veliko Cyril in Metodovo veseličko na vrtu in v arenai »Narodnega doma« v Ljubljani v korist družbi sv. Cirila in Metoda priredi slovensko delavsko pevsko društvo »Slavec«. Sodeluje »Društvena godba« in pevski zbor »Slavec«. Spored: 1. Koncert »Društvene godbe«. 2. Pevski nastop društvenega pevskega zborja. 3. V raznih paviljonih. 4. Raznovrstne zabave. 5. Veliki ples v arenai. Vstopnina 50 v za osebo, otroci do 10 let prosti. Preplačila se ha v hvaleno sprejemajo. (Cene jedi in pijači na vodnje, brez povrašanja.) Začetek ob polu 5. popoldne. V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica v vsem obsegu v Sokolovi televadnici in restavracijskih prostorih. Vsakega zavednega Slovence bodi geslo: V nedeljo, dne 12. julija t. l. na veselico v korist družbi sv. Cirila in Metoda v »Narodnem domu«!

— Letošnje vojaške vaje v področju 3. voja. Do 18. julija imajo polki št. 7, 17, 27, 47, 87 in 97 početek. Dne 1. avgusta se odpelje 1. bataljon 1

dalje je govornik dokazoval, da je gostilničarska zadruga kriva podraženju piva, ker je sama pritisnila v tem smislu na pivovarnarje. (Viharni klici: podkupljenci!) Končno je predlagal, naj se gostilničarski zadrugi izreče nezupnica. — E. Kristan je polemiziral poglavito z zadnjim člankom o podraženju piva v "Slov. Narodu" ter očital dr. Oražnu, da je pisec dotičnega članka Rekel je, da se je "Slov. Narod" v pričetku bil postavil popolnoma pravilno na stran ljudstva. Ljudstvu ne sme biti nič mar, ako pride par pivovarnarjev na kant. Nadalje je govornik vprašal: "Kako pridemo mi do tega, da vam takoj govorimo, ko se gre za vaše žepe? Kje pa so vaši poslanci?" Nadalje je župana Hribarja zato, ker je šel v Petrongrad ter pojde na vseslovenski shod v Prago. To potovanje je imenoval — svinjarijo. Nadalje je posal "cenjene" navzoče, zakaj niso prišli na volišče, temuč šele sedaj, ko jih teče voda mesto piva v grlo. Hribarju je očital, da je svojim uslužencem pri banki "Slavija" preposedal organizacijo. Govornik je rekel, da bi bilo vse bolje, ako bi bil le en soc. demokrat v občinskem svetu in v deželnem zboru. Nadalje je grajal narodna društva, ki priznajo veselice pri Koslerju, katera postopanje proti delavstvu je znano, a v "Narodnem domu" pusti rediti miši in podgane. Kakšni režezi so pivovarnarji, dokazuje Dreher, ki je imel pred dvemi leti 730.000 K čistega dobička. — Nastopil je Žargin, ki je rekel, da je star natakar ter ve, da imajo pivovarnarji in gostilničarji še vedno lep dobiček, skočijo pivo po starci ceni. — Ant. Kristan je govoril še enkrat ter pozival, naj se bojkot proti pivu nadaljuje. Predlagal je, naj se v 7 dneh zopet skliče shod ter povabijo vse občinski svetniki in ljubljanski poslanci. Z nadušenjem sprejet. Nato je Mlinar zaključil shod. — Kdor se je udeležil tega shoda in je poslušal govorike, je spoznal jasno, da je socijalno - demokratičnim agitatorjem podraženje živil le dobrodošel povod, da delajo propagando za svojo strako. Petrič in oba Kristana so govorili tako nerodno, da bolj ni mogoče, prav ker mislijo samo na to, kako bi ujeli kaj ljudi v svojo stranko. Če bi jim bilo kaj za to, da dosežejo uspeh zoper podraženje živil, bi morali vendar gledati, da zbero kolikor mogoče ljudi na boj zoper podraženje, naj so potem ti ljudje že socijalni demokratje ali ne. Da socijalni demokratje sami prav ničesar ne morejo opraviti, to so vendar videli pri svoji grozni blamaži, ki so jo doživeli v boju proti Koslerju. Samo, če se masa upre podraženju živil, se da kaj doseči, če se združijo pripadniki vseh strank. Toda socijalnodemokratični govorniki v svoji kratkovidnosti tega niso sprevideli ali pa jih sploh ni nič na tem, kaj je z draginjo in jim je v mislih samo propaganda za njih stranko. Mesto stavnih razprav smo slišali samo politično hujskanje, zgorlap propaganda za socijalnodemokracijo. Eden je zahteval, naj gostilničarji napravijo zadružno pivovarno. Na to so gostilničarji že davno mislili, pa so sprevideli, da nimajo moč. Naj pa socijalni demokratje napravijo tako pivovarno, če imajo moč. Od socijalnih demokratov se to ravno tako zahteva, kakor to oni zahtevajo od drugih. Drugi je zavabil na kartele. Da so karteli nesreča, je gotovo, in ravno meščanske stranke se bore proti njim že dolgo let. Toda veliki kapital ima tudi veliko moč in povrh tudi na svoji strani socijalne demokrate. Prav sedaj je Steinwender napravil načrt zoper kartele, a kdo skuša ubiti to akcijo? Socijalni demokratje, kajti za te je lagje bojevati se proti podjetnikom, ki so kartelirani, kakor proti podjetnikom, ki delajo vsak na svojo roko. E. Kristan se je postavil na popolnoma mednarodno stališče, češ, nam nič mar, če pride nekaj pivovarnarjev na kant. Pri obstoječih razmerah je očitno, da veliki pivovarnarji ne bodo prišli na kant. Reininghaus, Kosler, Puntigam itd. ti se smejejo Kristanom in njegovim tovarišem, ti bodo bojkot lahko prenesli. Slovenski pivovarnarji pa so majhni, jako majhni. Ko so se branili vstopiti v kartel, jih Nemci niso silili nego jim le dali vedeti: Če se ne uklonite, vas ničim. In nemški kapital ima to moč. Treba je le, da začno nemški velepivovarnarji dajati odjemalcem slovenskih pivovarn pivo ceneje, kakor to more storiti slovenski pivovarnarji in konec je pivovarnerji — Slovencu. E. Kristanu je lahko vseeno, če pride kak domač podjetnik na kant, narodnočutečim ljudem, ki majko kaj uvidevno, da ne. Zdi se nam, da so socijalni demokratje akcijo zoper podraženje piva popolnoma zavozili, ker jim ni bilo

vič za stvar in samo za strankarsko propagando. Uspeh se je dal doseči, če bi se pustila politika na strani in če bi se bil organiziral bojkot velikih nemških pivovaren. S tem bi se bil razbil kartel in bi se bila zagotovila slovenskim pivovarnarjem tolika opora, da bi bili mogli kljubovati velikemu nemškemu kapitalu in dajali pivo po prejšnji ceni. To je bila edina pot doseči uspeh, socijaldemokratični generali pa seveda niso krenili na to pot, nego so se omeili na samo zabavljanje in hujskanje, samo da bi vložili nekaj več pristašev. In vsled tega je položaj tak, da se žal glede podraženja piva ne bo nič doseglo in da bodo žal zmagale pivovarne.

Vipavsko pevsko društvo se udeleži ob ugodnem vremenu korporativno šolske slavnosti v Logatu v nedeljo, 12. t. m. Nadalje priredi dne 26 t. m. plesno veselico v Vipavi "Pod kostanjem" s petjem in dramatično predstavo. Ta se je imela vršiti na Praznik sv. Petra in Pavla, pa se je le radi nasilne smrti g. dekanja Erjavca preložila na praznik sv. Ane. Pri plesu svira nabrežinska godba.

Gasilno društvo v Spodnji Idriji je priredilo dne 5. t. m. na vrtu g. župana J. Kende veselico, ki je v vsakem oziru povoljno uspela. Godbo je oskrbel takozvaní Blažičev klub iz Idrije, ki je za svoje pridno sviranje žel obilo pohvale. Tudi pevski zbor, moški kakor moščani, je pod vodstvom pevovodje g. Žorko Preloveca prav pridao prepev. Svojo srečo si lahko poskusil pri srečanju, za obilen smeh pa je skrbel v svojem sanatoriju iz Egipta došli zdravnik dr. Pihmigori. Da je veselci tako povoljno uspela, se imamo zahvaliti neumornemu načelniku gosp. J. Žaklju. Upamo, da bomo imeli v kratkem priliko zopet kaki taki priredebiti gasilnega društva prisostvovati.

Udeleženec.

Ipavčeve slavje v Št. Juriju ob j. žel. se bo vršilo v soboto, 11. julija t. l., po sledenem sporedu: 1) ob polu 9. nastop društva z bakljami, lampijoni in godbo na čelu v spodnjem trgu; 2) sprevod v gornji trg pred slavljenčevi hišo; 3) podoknica domačega pevskega zbora, 4) sestanek na prostem med gostilnami Nendl in Črnovšek, v slučaju neugodnega vremena v notranjih prostorih teh goštinstv.

Podružnica za Ljutomer in okolico družbe sv. Cirila in Metoda si je na občnem zboru 5. t. m. izvolila sledenči odbor: Janko Karba, predsednik; Franjo Čeh, podpredsednik; Fran Zucherl, blagajnik; Srečko Vršič, tajnik; Pepec Pihlar in Mara Krawan, namestnici.

Iz Višnje gore. Dne 7. julija je bila volitev načelnika v okrajni cestni odbor višnjegorski. Načelnikom je izvoljen Štefan P. Černat, župan itd. v Višnji gori, ki je naprednjega mišljenja, a poštenjak, da celo Lakotnikov Jože ne more najti madaža na njem, kar je pokazal s tem, da je na fabriki klical k volilcem: "Živio liberalci!"

Strela je užgal preteklo soboto in nedeljo več poslopij v ljutomerski okolici. V nedeljo je užgal neko hišo v Ljutomeru, v kateri je zgorela tudi mlada deklica.

Iz Št. Ruperta. Kakor se nam poroča, odzvali so so se tudi v Št. Ruptru našemu pozivu, ter priščitali več kresov na čast slovanskih blagovestnikov Cirila in Metoda, katerih so se udeležili z malimi izjemami sami naprednjaki.

Izobraževalno društvo v Se-nečečah priredi dne 19. julija v prostorih pivovarniške sladnice veliko ljudsko veselico. Spored: Petje, godba, igra trodejanka "V Ljubljano jo dajmo", prosta zabava in ples. Začetek točno ob 3. pop. in se vrši ob vsem vremenu. Vstopnina: Sedeži à 1 K, stojšča à 40 h. Obeta se mnogo zanimivosti.

Na Mirni bo v nedeljo ob 4. popoldne v gostilni Škarja velika vrtna veselica v dobrodelne namene. Spored je raznovrsten. Uprizori se igra "Nemški ne znač". Vstopnina 20 v. Z ozirom na blagi namen se bodo preplačila hvaležno sprejemala.

Sokolski zlet v Kostanjevici. Sokolska društva iz Brežic, iz Krškega in iz Novega mesta prirede sodelovanjem "Narodne čitalnice" v Kostanjevici, dne 19. julija popoldne sokolski zlet. Spored: 1. Ob 4 popoldne prihod in sprejem društva. 2. Ob 6 popoldne javna telovadba ženskega oddelka krškega "Sokola" in članstva vseh treh društev. 3. Ljudska veselica. Godba meščanske garde v Novem mestu. — Vstopnina: Za vstop na telovadni, obenem veselčni prostor "Mali trg" v Kostanjevici 40 v za osebo. Opomba: Ako bi dne 19. julija dopoldne kazalo odločno na deževno vreme za oči dan — na hipne nevihte se ni ozirati — se zlet preloži. — Novo mesto, dne, 5. julija 1908. — Odbor "Te-

lovadnega društva Sokol v Novem mestu".

Nedviano razmoro pri tukajšnji brsojavni upravi. Piše se nam: Že opetovanja se je primerilo, da so se brsojavke neredno in zakasnelo dostavile. Tako se mi je v soboto dostavila brsojavka, ki je bila na Bledu oddana ob 10. uri 15 m. dop. in ki je bila v Ljubljani prevzeta ob 11. uri 20 m., šele popoldne ob 2. uri! Kdo mi povrne škodo, ki jo imam, ker nisem pravočasno prejel brsojavke? Ako uprava nima dovolj uslužencev, naj si jih pa najame, to je njena dolžnost, saj si da za brsojave pošteno plačati, skrbeti torej mora, da se tudi pravočasno dostavlja, ker drugače pač nima vsa brzo (!) javna naprava nikakega pomena.

Iz Begunja pri Cerknici. Dne 14. junija se je vršila v Begunjah pri Cerknici šolska veselica z dolgim in lepim sporedom. Šolska mladina je rešila svojo vlogo v splošno zadovoljnost. Vsa čast marljivemu učiteljstvu na uspehu in za velik trud; Obisk je bil mnogobrojen tako, da jih več ni moglo priti na vrsto, zato se je vse spored veselice ponovil na občno željo 21. junija. Med udeležniki je bilo več odlčne domače gospode in iz bližnje okolice. Tudi več vojaških dostačstvenikov smo opazili. Vsi oni, ki so z delom, podporo ali s preplačilom pripomogli do lepega gmotnega uspeha, naj sprejmejo možno potom presrčno zahvalo. Ves čisti dohodek se uporabi v plemenit namen — za šolsko — ljudsko knjižnico.

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skolo v sodnem okraju Kamnika. Odbor se je sledenje sestavil: Dr. Kladva, c. kr. deželni sodni svetnik, načelnik; Ivan Lavrenčič, mestni župnik in dekan, namestnik; dr. Peitler, c. kr. sodni pristav, zapisnik; Ignac Tramte, načelnik, njegov namestnik; Ivan Mesner, c. kr. sodni oficijal, blagajnik; Karel Skala, trgovec, namestnik; vsi v Kamniku. V odboru je še 5 članov brez posebnega delokroga. Društvo ima sedaj 30 ustanovnikov, kajti k že prej izkazanim 23 so še sledenči z ustanovljujo po 100 K pristopili: Občina Vodice! hranilnica v posojilnica v Mengšu; hranilnica in posojilnica v Domžalah in gospodje: Feliks Stare, graščak v Mengšu in na Kolovcu; Jakob Oberwalder, tvorčar v Domžalah; Anton Müller, trgovec z vinom v Stobu in Franc Bernik, župnik na Goričici (Domžale). Društvo izreka vsem imenovanim dobrotnikom srčno zahvalo.

Ustanovni občni zbor „Gorenjskega akademičnega ferijalnega društva „Vesna“, se vrši dne 26. junija ob polu 10. dopoldne v Sokolski dvorani v Kranju. Vse one, ki so svoj pristop že prijavili, pozivamo, da se občnega zbornika zanesljivo udeleži. Namen društva, pospeševati med ljudstvom narodno samozavest, moralni čut, izobrazbo in gmotno blagostanje, ter biti tekmo počitnic duševno in zabavno središče gorenjskega visokošolskega dijavnika, je pač tolik, da bo privabil v gorenjsko metropolo, če ne vseh, pa vsaj večino gorenjskih akademikov. Delavcev potrebujemo, tako na narodnem, kakor na kulturnem polju, in ravno v ferijalnem društvu se nudi akademiku največ prilike, delati v obeh smereh. Doba počitnic naj ne bo akademiku samo doba počitka, temveč tudi doba resnega dela. Vzemimo si za vzgled visokošolsko dijavnost drugih narodov, katero najdemo pri vseh prireditvah, bodisi v narodno-obrambenem delu, bodisi v ljudsko izobraževalnem, v ospredju Kar drugi lahko, moremo tudi mi! Na delo torej, dokler je čas! Vse one abituriente in akademike, ki svojega pristopa še niso javili, prosimo, da to nemudoma store na naslov t. č. tajnika pripravljalnega odbora: abs. v. Lovro Tepina, Stražišče pri Kranju. Za pripravljalni odbor "Gorenjskega akad. fer. društva "Vesna": Dr. J. Hacin, phil. R. Pavlič, v. L. Tepina.

Prvo slovensko pevsko društvo „Lira“ v Kamniku praznuje letos 15. in 16. avgusta redko slavje, in sicer 25 letnico svojega obstanka in razvitja svoje zastave. Dosedaj je na Slovenskem to društvo prvo, ki za more obhaja 25 letnico in zato hoče to slavnost tudi s primernim sijajem izvršiti. Pred nedavnim časom je "Lira" pozvala vse pevske društva k sodelovanju. Oglasilo se je že 9 pevskih društva, med njimi eno iz Koroške in eno iz Goriške. Tudi druga pevska društva prosimo nujno za oglase v najkrajšem času, da se jim zamorejo preskrbeti potrebna prenobljčica itd. Po pripravah sodeč, obeta biti ta slavnost ena najlepših, kar jih je videlo mesto Kamnik. Ob prilikah spregovorimo o pripravah več.

Poučen in zabaven list za šoli adresa mladino prične izdajati za lotništvo lista "Domače oginjačše" v Ljubljani. Letos bo izhajal kot brezplačna priloga temu listu, drugo leto pa kot samostojen list. Novi list je

prvi korak k emancipaciji naše mladine od škodljivih vplivov.

Naslinek, Ivan Lopatič iz Cerkev na Gorenjskem je prišel pretekli teden v bolnišnico v Brežicah in zato tam razsajati, ker ga niso sprejeli med bolnike. Razbil je z nožem par ſtip. Ko ga je potem stražnik arretiral, je govoril žaljivo o cesarju. Oddali so ga okrožnemu sodišču v Celju. Lopatič je bil že 24 let zaprt, med tem dvakrat zaradi uboja.

Štrajk pri ogrsco-hrvaški parobrdni družbi. Kapitani in mašništi ogrsco-hrvaške parobrdne družbe na Reki so pričeli snoči štrajkati, ker se jim ni ugodilo gledje zvišanja plač. V trgovskih krogih so vsled tega silno razburjeni. V reškem pristanišču čaka 20 državbenih parnikov. Potniki v Benetke in Dalmacijo ne morejo naprej.

Škofjeloško društvo za varstvo otrok in mladinsko skolo priredi v nedeljo, dne 12. t. m., pop. v hotelu na Štemerjih vrtno veselico, katera čisti dobiček je namenjen gorenjsmu društvu. Sodelujeta oba škofjeloška pevska zgora, godba iz Gorican, vrši se efektna tombola. Prireditev so prevzete iz ljubeznivosti loške dame.

Odpuščen sodni tajnik. Vrhovno sodišče je razsodilo, da se sodni pristav v Pulju Fedele Savo odpusti iz službe, ker se mu je dokazalo, da je v italijanskih časopisih priobčeval razne tajnosti iz notranjega poslovanja.

Ponarejeni stokronski bančki krožijo po Trstu. Ponarejeni so tako izvrstno, da jih je le težko razločiti od pravih.

Umrl je v Radgoni npokojeni nadučitelj ondotue okoliške šole Fr. Jurko, 75 let star.

Za veliko ljudsko veselico Ciril - Metodove podružnice na Vrbskem dne 12. julija so se prijavila še sledenča društva: Savinski Sokol v Mozirju, Sokol v Zagorju, pevski klub v Zagorju ter požarne brame: v Prekopi, Kaplji, Gomilskem, Grajski in Latkovi vasi. Zbrana sokolska društva, katerih bo šest, nastopijo z javno telovadbo, zlasti s prostimi vajami. Zanimanje za veselico je po vsej Savinski dolini velikansko. Pa tudi na veselicih prostoru vlada živahn življenje. Tu se postavlajo klopi, tam mize, tam zopet raznovrstni šotori. Opozorjam slavno občinstvo, da bo na veselicah vse preskrbljeno za dobro pijačo in dobro jed. Cene bodo občinstvo navdušeno, za to bo skrbel govornik, katerega imen bo v prvi vrsti raztrolomati priprostemu ljudstvu pomen naše šolske družbe. Na veselici bo zastopan tudi osrednji odbor družbe iz Ljubljane. Zato opozarjam še enkrat vse rodoljubno občinstvo na to prireditve, da se je udeleži v največjem številu ter nam izkaže svoje simpatije ter nas navduši za nadaljnje vztrajno delo. Kolesarji, od bližu in daleč! Ne ustrašite se 12. julija nobenega daljave, saj bode lepo vreme in sveta noč.

Iz Radče pri Židanem mostu se nam piše: Letošnja silna suša nam je provzročila strahovito škodo, ne le nam, nego celo Kranjski. Mi čutimo posledice v največji meri, a v naši dolini ga ni človeka, ki bi nam pomagal ali vsaj pokazal, pod kako si naj pomagamo. Cena živine pada dan za dnevom, nasprotno pa raste cena živinskih klaj. Naši poslanci, ki so poklicani varovati kmetske koriste, sami pa ne čutijo nobene bede, se za nas ne zmenijo. Resnična gospodarska korist jim je deveta brigă. Naši župani niso nič boljši: samo strankarstvo jim je v mislih. Tako ne gre naprej.... Opomba uredništva: Čestiti dopisnik in njegovom somišljenikom naj primejo svoje poslane za ušesa. Vsi kranjski kmetski okraji imajo danes klerikalne poslance

nih je nad 300 hiš. Število žrtev še ni znano. Dosedaj so jih pokopali že 400.

Za več sto tisoč draguljev je bilo ukradenih egiptovskemu kedu. Ukradene dragulje je kupoval od tistov neki draguljar Mahmud Širaz v Kahiri, ki so ga zaprlj.

Star pohotnež. Blizu Rima je 83letni graščak Zeffiri naskokoval z ljubezenskimi ponudbami svojo omogočeno 23letno nečakinjo Rozo. Ker se mu je izogibala, je njenega moža ubil s sekiro, nato pa tekel v spalnico k nečakinji. Ker mu je ta usla skozi okno, ubil je s pestjo njenega otroka v zibelini, nato pa se ustrelil.

Telefonska in brzojavna poročila.

Ljubljana pride v 2. razred aktivitetnih doklad.

Dunaj, 10. julija. Finančni minister je sporocil danes posl. Hribarju, da se Ljubljana uvrsti v 2. raz. aktivitetnih doklad za državne uradnike. Naredba se razglasiti po zasedanju državnega zbora ter stopi v veljavo s 1. avgustom t. l.

Državni zbor.

Dunaj, 10. julija. Zbornica je danes prav dobro obiskana. Nadaljuje se razprava o nujnih predlogih glede kartelov. Seja bo trajala pozno v noč, ker se vsekakor še danes izvrši 2. in 3. branje o rekrutni predlogi.

Parlamentarne počitnice.

Dunaj, 10. julija. Najpoznejne danes teden gre parlament na počitnice, ki bodo trajale do 3. novembra. Parlament pa se ne zaključi niti ne odgodi, temveč bodo poslane zopet dobivali dijete za 107 dni, kar bo znašalo lepo sveto 550.000 K.

Volilna reforma za dalmatinski deželni zbor ni potrjena.

Dunaj, 10. julija. Volilna reforma, ki jo je sklenil dalmatinski deželni zbor ni dobila najvišje sankcije. V mesecu septembru se zbere dalmatinski deželni zbor zopet da sklene novo volilno reformo.

Praga, 10. julija. Za predsednika vseslovanskemu shodu je izbran posl. Slama, I. podpredsednik bo Matowski, II. Cmowski, III. pa Hribar. Kongres se slovesno otvoril prihodnji ponedeljek. Otvoritveni govor bo imel dr. Kramar. V imenu praska mestne občine pozdravi zborovalce župan dr. Groš.

Most čez Reno se je zrušil.

Berlino, 10. julija. Iz Kölna počajo, da je pri zrušenju novega mostu čez Reno ponesrečilo mnogo več delavcev, kakor se je prvotno mislilo. 14 delavcev še vedno pogrešajo, 10 jih leži v bolnišnici nevarno ranjenih.

Potres.

Dunaj, 10. julija. Aparati v potresni opazovalnici so snoči ponoči zaznamovali dva močna potresna sunka v daljavi kakih 350 km.

Nemški protestni shodi na Češkem.

Praga, 10. julija. Dasi so nemški poslanci umaknili svoje nujne predloge, vendar se prihodnjo nedeljo vrše napovedani protestni shodi v 28 nemških mestih in trigh na Češkem.

Posledica dijaških nemirov.

Inomost, 10. julija. Polovica juřistov, ki so se bili prijavili za končne izpite, je odstopilo, češ, da se vsled nemirov na vsečilišču niso mogli pripraviti.

Velik požar v Bostonu.

London, 10. julija. V ladjedelnici družbe »Cunard - Line« v Bostonu je izbruhnil velik požar. Škode je baje do 10 milijonov krov.

Bratje!

Vse one brate, ki se udeležijo v nedeljo, dne 12. t. m. zleta v Logatec opozarjam, da se vršijo danes, v petek ob 9. uri zvečer v telovadnicu redovne vaje in prosim, da se jih tudi sigurno udeležite.

Na zdar!

Odbor „ljublj. Sokola“.

Zahvala.

Sodni svetnik v pok. Bogoslav Novak, ustanovnik in starcišina akad. teh. društva »Triglav« v Gradcu, je daroval društvu nad 300 nemških in slovenskih juridičnih knjig — med njimi nekaj dragocenih starješih knjig. Vrhute je daroval nad 50 starješih slovenskih knjig, med njimi prvo izdajo Prešernova in dr. S tem res velikodušnim darom je povzdignil g. svetnik našo knjižnico do vsestranske popolnosti. Podpisanim odboru je torej prijetna dolžnost, se g. svetniku javno zahvaliti za njegov velikodusen dar, ki izvira nemalo iz njegove še vedno mlade navdušnosti za naši starci »Triglav«, čigar ustanovnik je bil. G. svetnik se je tudi še podrgrel trupolnemu delu, urediti juridični oddelki naše knjižnice ter stopiti na celo snujočemu se juridičnemu klubu.

V Gradcu, dne 5. julija 1908.

Za odbor »Triglav«

cand. med. **Vinko Tajnšek**, predsednik.
stud. med. **Vladimir Vrečko**, tajnik.

Zahvala.

Najtoplejšo zahvalo izrekam tem potom slavnim Kranjskim hranilnicam za 80 K., katere je blagovolila podariti za obdelovanje in reguliranje tukajšnjega šolskega vrta.

Za vodstvo trizarezne ljudske Sv. Krišč. pri Litiji

Anton Turk, nadučitelj.

Borzna poročila.

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kursi dan. borze 9. julija 1908.

Naložbeni papirji.

Dener Blago

4 1/2% majška renta	96.85	97.05
6 1/2% srebrna renta	99.5	99.35
4% avstr. kronska renta	97.05	97.25
4% zlata	115.90	116.10
4% ogrska kronska renta	93	93.20
4% zlata	111.05	111.25
4% posojilo dež. Kranjske	97.75	98.75
4 1/2% posojilo mesta Split	100.10	101.0
4 1/2% Zadar	99.20	100.20

Cas opozo- vanja	Stanje baro metra v mm	Temperatu ra	Vetrovi	Nebo
9. 9. zv.	735.2	166	slab jug	dež
10. 7. zj.	737.9	150	del. jasno	
2. pop.	737.0	221	si. jvzh.	oblačno

Meteorologično poročilo.

Vrhna nad morjem 200. Merniškiški del 738.9 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 17.3, norm. 16.9°. Padavina v 24 urah 4.7°.

Zahvala.

Za velikodušni dar gosp. Vinko Majdiča iz Kranja, ki je podaril 20 vred otrobov po meni za tukajšnje pogorelice, se v imenu pogorelice zahvaljujem.

2403 J. Pretnar, trgovec na Bledu.

Dekle

Želi vstopiti v službo v počevnico ali kako manjše špecjalizirano predajalno.

Pomolbe pod »Svetka Zdrava« postopek restante, glavna pošta, Ljubljana.

Razne prevode

Iz nemščine v slovenščino cirkularjev, pisem in drugih tiskovin oskrbi **omo** v tej stroki izvežban uradnik.

Naslov v upravnosti »Slov. Naroda«.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO LETNIK XXVII. (1907).

Izbaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leta g. K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrti leta g. K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele g. K 20 h na leto Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

»Národná Tiskárna« v Ljubljani.

Hotel Južni kolodvor.

(A. Seidel.)

Jutri, v soboto, 11. Julija velik

KONCERT

popolne

Ljubljanske društvene godbe.

Zučetek ob 8. Vstop prost.

Na obilen obisk uljudno vabi

A. SEIDEL hotelir.

Žltne cene v Budimpešti.

Dne 9. julija 1908.

Termin.

C. kr. cekin	11.36	11.37
20 franki	19.08	19.11
20 marke	23.51	23.56
Sovereigns	23.95	23.99
Marke	117.52	117.72
Laški bankovci	95.50	95.70
Rublji	2.52	2.53
Dolarji	4.80	5

Efektiv.

Nespremenjeno.

Pričetek ob 8. Vstop prost.

Na obilen obisk uljudno vabi

A. SEIDEL hotelir.

2406

RR. PP. Benedictins zobna voda, zobni pršek, zobna pasta

Elixir

Poudre

Pâte

Pâte en tubes

Pâte dentifrice des RR PP

des RR. PP. BENEDICTINS

de l'Abbaye de SOULAC

V originalnih zavojih se dobiva v drogerijah in apotekah.

1185-9

DENTIFRICES Elixir, Poudre, Pâte

des RR. PP. BENEDICTINS

de l'Abbaye de SOULAC

V originalnih zavojih se dobiva v drogerijah in apotekah.

1185-9

Sprejema zavarovanja človeškega krvljenja po najraznovidnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na dočekanje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Vsek dan ma po pretekli petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi: 41.335.041-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97.814.430-97 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vsešestruško-slovensko-narodne uprave.

Vsa pojemanja daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančni hiši